

ν' ἀγωνισθῆ ἄπαξ τοῦλάχιστον ὑπὲρ τῆς τιμῆς τοῦ κράτους, παρατηρῶν ὅτι ἡ νίκη ἦτο σχεδὸν βεβαία, διότι ὁ βασιλικὸς στρατὸς ἦτο ἀσυγκρίτως πολυαριθμότερος, οἱ δὲ πολέμιοι κατεπτοημένοι. Ὁ βασιλεὺς παρετάχθη ἐπὶ τινὰ ὥραν, ἐπανῆλθεν ἔπειτα ἀμαχητὶ εἰς τὴν πόλιν πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν Φράγκων καὶ τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα παραλοβὼν τὰ τιμολυφέστερα κειμήλια τοῦ στέμματος καὶ δέκα χρυσοῦ κεντηνάρια καὶ τινὰς τῶν πιστοτέρων φίλων, ἐκ δὲ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ μόνην τὴν Εἰρήνην, ἐδραπέτευσε διὰ θαλάσσης εἰς Δεβελτόν, καταλιπὼν ὁ αἰσχιστος γυναῖκα, βασιλεῖον, κράτος καὶ λαὸν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμηχανίαν.

Ἡ ἐπελθοῦσα ἐνετύθεν καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἀπελπισία κατέστησεν ἀδύνατον τὴν περαιτέρω ἀντίστασιν. Ὁ βασιλικὸς θησαυροφύλαξ Κωνσταντῖνος, προσοικειωθεὶς τοὺς Βαριάγους, συνέλαβε τὴν βασίλισσαν Εὐφροσύνην καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς, ἀπεφυλάκισε τὸν τυφλὸν Ἰσαάκιον καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Μαργαρίταν τὴν οὐγγαρικὴν καὶ τὴν πρῶιαν τῆς 18 Ἰουλίου ἀνηγόρευσε αὐτὸν ἐν πρῆμῃ καὶ παρατάξει, ὡς ἂν εἶχε παρέλθει πᾶς κίνδυνος. Ὁ Ἰσαάκιος ἐπεμψεν ἀμέσως πρέσβεις πρὸς τοὺς σταυροφόρους ἵνα ἀναγγείλῃ τὴν φυγὴν τοῦ ἄρχαγος τῆς βασιλείας καὶ νὰ προσκαλέσῃ εἰς Βλαχέρνας τοὺς τε ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοῦ καὶ τὸν υἱὸν του ὡς συμβασιλέα. Ἄλλ' οἱ σταυροφόροι ἀπήτησαν πρὸ πάντων νὰ ἐπικυρώσῃ ὁ Ἰσαάκιος τὴν συνθήκην ἣν εἶχον συνομολογήσει πρὸς τὸν νέον Ἀλέξιον. Καὶ τούτου γενομένου εἰσῆλθε πανηγυρικῶς ὁ Ἀλέξιος εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τῶν βαρῶνων συνοδευόμενος, τῇ δὲ 1 Αὐγούστου ἐστέφθη ὡς συμβασιλεὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἴνα ἀποφύγῃ δὲ πᾶσαν ἀφορμὴν διενέξεων καὶ ρήξεων μεταξὺ τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν Φράγκων, ὁ σταυροφορικὸς στρατὸς, τοῦ ὁποίου μέρος εἶχε καταλάβει τὴν βασιλεύουσαν, ὑποχωρήσας ἐπέκεινα τοῦ Κερατίου κόλπου, ἐστοατοπέδευσε εἰς τὴν περὶ τὸν πύργον τοῦ Γαλατᾶ εὐρεῖαν πεδιάδα καὶ ὁ στόλος ὡσαύτως ἀπεσύρθη εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πέραν (1). Μικρὸν τι μόνον ἀπόσπασμα Φράγκων παρέμεινε παρὰ τῷ Ἀλεξίῳ Δ' ἵνα προστατεύῃ αὐτὸν ἅμα καὶ ἐπιτηρῆ ὁ δὲ προνοητικὸς Δάνδολος κατηδάφισε μέρος τοῦ πὸς τὸν Κεράτιον κόλπον τείχους. Οἱ Φράγκοι πρὶν ἢ ὑποχωρήσωσιν ἠθέλησαν νὰ προσφέρωσι τὰ σεβάσματα τῶν πρὸς τὴν χήραν τοῦ Ἀλεξίου Β' καὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Κομνηνοῦ Ἄνναν, τὴν θυγατέρα μὲν τοῦ πρώην βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Ζ', ἀδελφὴν δὲ τοῦ τότε βασιλέως Φιλίππου Β'. Ἄλλ' ἡ κυρία αὕτη, ἣτις συνέζη πρὸ καιροῦ ἐν παλλακείᾳ μετὰ τοῦ Θεοδώρου Βρανᾶ, εἶχε τοσοῦτον ἐξελληνισθῆ ὥστε κατ' ἀρχὰς δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς δεχθῆ. Μόλις δὲ ἐπὶ τέλους ἐπείσθη νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ συγγενοῦς αὐτῆς Λουδοβίκου, κόμητος Σαρτρῶν καὶ Βλεσσῶν καὶ τοῦτο ἕμως δὲν ἐγένετο εἰμῆ διὰ διεφθηνέως, διότι ἡ κόρη ἐκεῖνη καὶ ἀδελφὴ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας εἶχεν ὅλως ἀπομάθει τὴν πάτριον γλῶσσαν. Ἄλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ κυριώτατα γεγονότα.

Οἱ σταυροφόροι ἐσπευσαν νὰ ἀναγγείλωσι τὴν ἐπιτυχίαν τῶν εἰς τὸν πᾶπαν, ὅστις μακρὰν τοῦ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν ἀφορισμὸν αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων οἵτινες τοσοῦτο πασιφανῶς παρέβησαν τὸν περὶ σταυροφορίας ὕρκον ἀπήτησε πρὸ πάντων

(1) Δηλοδὴ τῆς περιοχῆς τοῦ Πέραν καὶ κατὰ τὴν εὐρεῖαν σημασίαν τοῦ ὀνόματος τούτου περιλαμβάνουσαν καὶ τὰς πέρας τοῦ Κερατίου κόλπου παρθεσίας.

